

Statusrapport for 2008

Russisk uttak av nordøst arktisk torsk og hyse

1. Innledning

I overensstemmelse med protokoll fra den 36. sesjon i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon, punkt 12.6, underpunkt 9, er det nedfelt at analysegruppen skal "*Utarbeide metode for analyse av satellittsporingsdata og informasjon om transport og landing av fisk i havner*". Andre møte i dette arbeidet ble gjennomført i Bergen i uke 13, 2009. Arbeidet med metoden er forventet ferdigstilt i løpet av 2009.

Denne analysen, over russisk uttak av torsk og hyse, er imidlertid et norsk produkt basert på tidligere benyttet metode, den syvende i rekken¹.

NEAFC havnestatskontrollregimet, som ble innført 1. mai 2007, har vist seg å være en pålitelig kilde for landinger i tredjeland², og er således lagt til grunn som landet kvantum i analysens konklusjon. Det samme gjelder russiske landinger i Norge, som er basert på det norske sluttseddelregisteret. Når det gjelder Russland har en, som foregående år, lagt til grunn både dokumentert landet kvantum og beregnet kvantum tuftet på sporingsinformasjon frem til og med 30.11.08³.

2. Dokumentert kvantum

Dokumentert kvantum landet i Russland har hatt en økning både når det gjelder torsk og hyse. For hysen utgjør det nesten det firedobbelte sammenlignet med 2007, mens for torsk er det en økning på ca 38 %. Dette er kvantum som norske myndigheter har dokumentert gjennom inspeksjoner på havet og i havner. Gjennom disse inspeksjonene er det, basert på gjennomgang av fangstdagbok, observert at enkelte fiskefartøy i perioder fisket en uforholdsmessig andel med hyse i forhold til andre fartøy i samme sone. Dette fisket pågikk i Russlands økonomisk sone, og fangstene

¹ Finnes på Fiskeridirektoratets hjemmeside; www.fiskeridir.no

² Tredje land; i denne sammenhengen land omfattet av NEAFC havnestatskontroll utenom Norge og Russland. Hovedsakelig forekommer landinger i tredjeland i Nederland. Det er ikke registrert landinger utenfor de stater som omfattes av NEAFC havnestatskontroll.

³ Fra og med 1. desember 2008 opphørte oversendelsen av russisk sporingsdata i RØS.

ble helt eller delvis omlastet og landet i Russland. Det er derfor en mulighet for at fartøy har landet torsk omskrevet som hyse i Russland i 2008.

Analyse av sporingsdata viser en stor aktivitet hva gjelder transportfartøy i retning Murmansk/Arkhangelsk. I tillegg inkluderer den et stort antall fiskefartøy som det er registrert torske- og hysekvoter på, men som ikke er blitt kontrollert av norske myndigheter i 2008⁴. Flere av disse har trolig også kvote på den såkalte "Murmansk torsk"⁵.

Dokumentert landet kvantum i Norge av torsk og hyse har hatt en nedgang sammenlignet med 2007 både når det gjelder torsk og hyse (henholdsvis 5,2 % for torsk og 14,8 % for hyse). Dette er en ny trend i forhold til foregående år, som har vist en jevn økning i landinger i Norge fra 2005 til 2007.

Dokumentert landet kvantum i tredjeland av torsk og hyse har hatt en liten økning hva gjelder torsk på 1,3 %, men for hyse har det vært en markant nedgang på 50,2 %.

Totalt har en i 2008 klart å dokumentere 172 360 tonn torsk og 57 000 tonn hyse. Det er en liten økning for torsk på 1 500 tonn og en liten nedgang for hyse på ca 3000 tonn, som skyldes den store nedgangen til tredje land.

Tabell 1: Dokumentert kvantum fordelt mellom destinasjonene Norge, tredjeland og Russland i 2008.

	Norge		Tredjeland		Russland	
	Torsk	Hyse	Torsk	Hyse	Torsk	Hyse
Lastebåt			77 667 000	13 309 000	7 244 000	16 404 000
Fiskebåt			2 415 000	548 000	4 154 000	3 029 000
Sum	80 876 000	23 698 000	80 082 000	13 857 000	11 398 000	19 433 000

3. Metode - beregning Russland

For Russland har en valgt å videreføre den samme beregningen som dannet grunnlaget for konklusjonen i analysen for 2007. En har lagt til grunn turer der hvor en har full informasjon og turer hvor en ikke har. Lastekapasitet er hentet fra internettsiden "Lloyds Register Fairplay"⁶. For fartøy hvor en ikke har oppgitt lastekapasitet, har en konsekvent gjort bruk av den laveste kjente lastekapasiteten i analysen. Dette fordi flesteparten av fartøyene er i kategorien mindre kystfartøy.

Hver last som er registrert er tolket og klassifisert med tallene 0,1 og 2⁷. I tilfeller hvor en har klassifisert med 0 har en konkludert med at en ikke sitter på det reelle kvantum, kvantum er for lavt, eller bare basert på sporingsopplysninger. Klassifisering 1 innebærer at en er usikker på om en har det reelle kvantum, og i tilfeller med klassifisering 2 er en sikker på at en innehar det reelle kvantum.

En har lagt til grunn gjennomsnittet av kvantum som er klassifisert til 1 og 2 på turer som er klassifisert fra 0 til 1.

⁴ Flere av dem er ikke kontrollert på flere år pga fiske i RØS

⁵ 21 000 tonn torsk

⁶ Siden finnes på www.ships-register.com. De nye lastekapasiteter utgjør ikke store forskjeller i kvantum totalt sett.

⁷ Skjønnsmessig vurdering basert på størrelsen på fartøyet og historikk hva gjelder fyllingsgrad og art

Tabell 2: Registrert uttak av torsk og hyse fordelt mellom destinasjonene Norge, tredjeland og Russland i 2008.

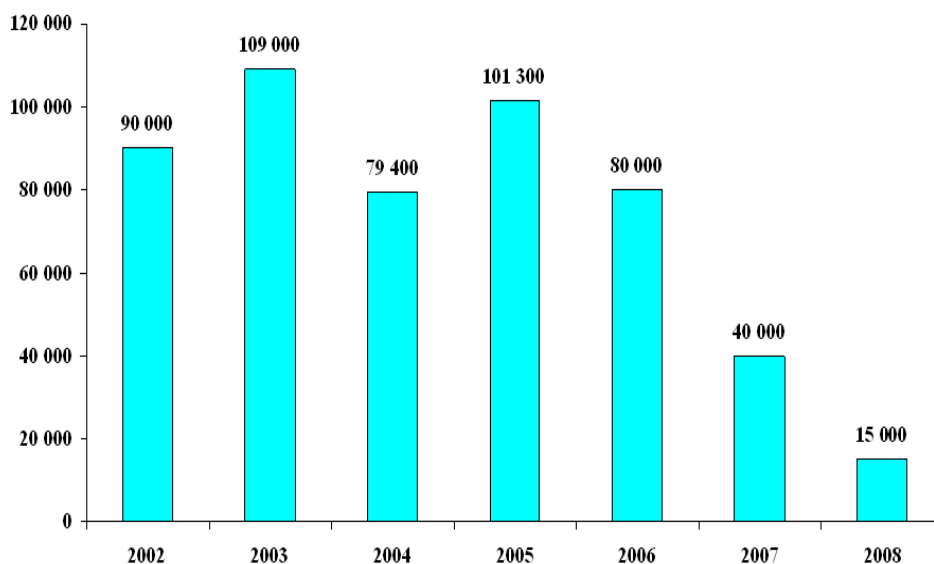
	Russland		SUM	
	Torsk	Hyse	Torsk	Hyse
Lastebåt	20 302 000	38 597 000	20 302 000	38 597 000
Fiskebåt	24 479 000	17 768 000	24 479 000	17 768 000
Norge			80 876 000	23 698 000
Tredje land			80 082 000	13 857 000
Sum			205 739 000	93 920 000

Tabell 2 viser et registrert uttak på 205 739 tonn torsk og 93 920 tonn hyse. Med en russisk kvote på **190 650 tonn torsk** og **69 500 tonn hyse**, indikerer dette et mulig overfiske på ca **15 000 tonn torsk** og ca **24 000 tonn hyse**.

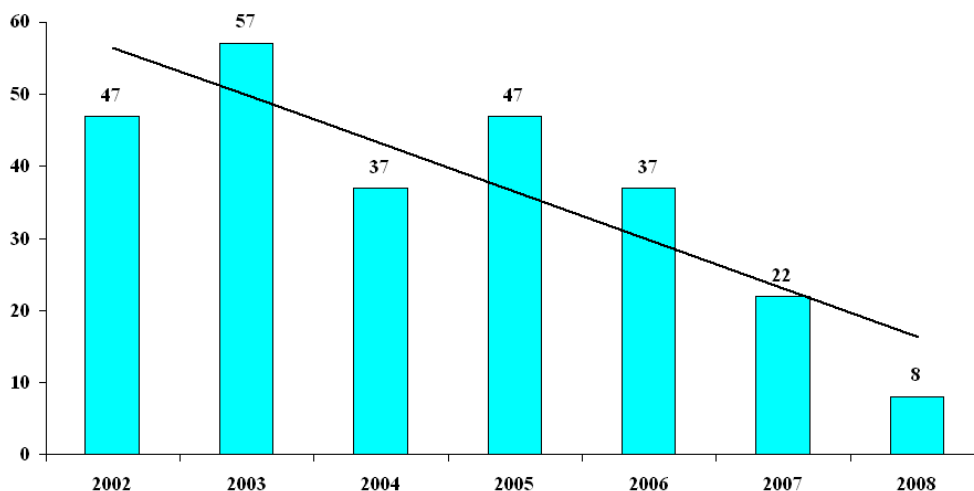
4. Utviklingstrekk 2002 - 2008

Figur 1 viser at det registrerte russiske overfisket av torsk har hatt en nedgang de senere år. Det må i denne sammenheng nevnes at den russiske torskeknoten har variert disse årene fra oppunder 190 000 i 2007 til oppunder 214 000 tonn i 2005. Figur 2, under, viser overfisket i prosent i forhold til kvoten det enkelte år, og den viser det samme utviklingsmønsteret.

Figur 1: Viser registrert overfiske av torsk fra 2002 til 2008.

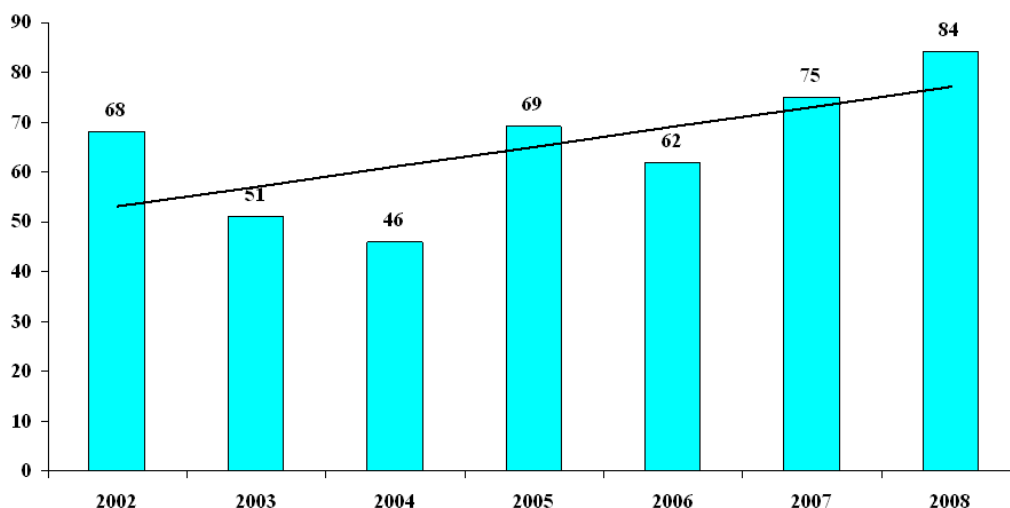

Figur 2: Viser overfisket i prosent av **torsk** i forhold til kvote fra 2002 til 2008.

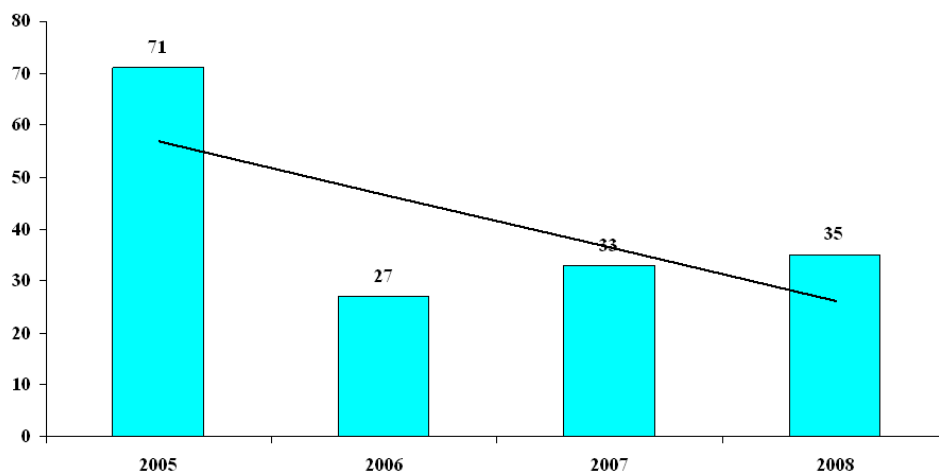
Som figur 2 viser, er det en positiv trend når det gjelder overfisket i forhold til kvoten det enkelte år. For 2008 er vi nede i 8 % overfiske, en jevn nedgang siden 2002 og 2003, hvor det ble registrert henholdsvis 47- og 57 % overfiske.

Figur 3: Forholdet mellom dokumentert og beregnet kvantum **torsk** fra 2002 til 2008 (i prosent).

Figur 3 viser forholdet mellom dokumentert kvantum torsk innhentet gjennom inspeksjoner, landinger i Norge og data fra NEAFC' database mot beregnet kvantum. Den viser at analysene mer og mer er tuftet på dokumentert kvantum. For 2008 er 84 prosent av registrert totaluttak av torsk basert på dokumentert kvantum.

Figur 4: Registrert overfiske av *hyse* (i prosent av totalkvoten) fra 2005 til 2007.

For hyse har en analyser fra 2005 og fremover. Det registrerte overfiske har hatt en liten økning sammenlignet med 2007 (fra 33 % til 35 %). For 2008 er det registrerte overfisket basert på 61 % dokumentert kvantum mot 71 % i 2007.

4. Konklusjon

Det er fortsatt et russisk overfiske av torsk og hyse, men overfisket av torsk er på det laveste siden 2002. For torsk har det vært en jevn nedgang siden 2005. For hyse er det registrert et noe høyere overfiske i 2008 sammenlignet med 2007.

Registrert uttak er på ca 206 000 tonn torsk og ca 85 000 tonn hyse. Med en russisk kvote på henholdsvis 190 650 tonn torsk og 69 500 tonn hyse, indikerer dette et mulig overfiske på ca **15 000 tonn torsk** og **24 000 tonn hyse**. Det er ikke usannsynlig at noe av hysen i realiteten er torsk.

Økt informasjonstilgang har bidratt til å redusere usikkerheten i fangstregistreringene over tid. For 2008 er konklusjonene mer basert på dokumentert kvantum, henholdsvis 84 % for torsk og 61 % for hyse.